

Zas Latweefchu draugs.

1840. 25 Janwar.

4ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Rihges. Pa Widsemmi atkal pee zilweku dshwibas irr notikku-
fchas schahs nelaimes. 22^{tra} Now. appaksch Launa=falna=muischas, Zehfu
apriaki, melderis, malloht labbi ne fargadamees, dripju rattam nahze pah-
tuwu un atradde breefmigu nahwi. 2^{tra} Dezbr. Ohger=muischas fainneekam
no wesuma uskritte maifs ar rupju fahli un winnu nositte. 3^{schâ} Dez.
laudis atradde Peipus=esara mallâ, Lehrpates apriaki, Kreewu semneeku nomir-
ruschu, kas no sweijofchanas eedains us mahjahm, zellâ bija nofallis. 4ta
patt nobeidsahs Zehfu apriaki, 5ta Dezbr. Selgowa=muischas fainneeks, kas
eedsehrees zellâ bija nokrittis, eemidsis un nofallis. 6ta Dez. arri Pehr-
nawas apriaki, usgahje pee leelzella Kreewu semneeku nofallufchu. — Pa
Kursemmi: tai nakti us 22^{tru} Now. appaksch Leel=Sohdu=muischas, Dohbe-
les apriaki, puisis, rihja guloht, noflahpe duhmôs. 29ta Now. appaksch
Wilzen=muischas, arri Dohbeles apriaki, semneekam meschâ, malku zehr-
toht, kohks gahsahs wirfû un winnu nositte. 6ta Dez. eeksch Zelgawas
us eelas nabbaga Schihdam ar ratteem til nelaimigi pahrbrauze, ka islaide
dwehveli. 14ta Dez. pee Wilku=meefta postes feena wesums apgahsdamees
uskritte postes puischam un winnu nositte. 16ta Dez. Jaun-Zelgawas apriaki
semneeka puisis no 15 gaddeem eegahje smilfchu bedrê, un ta winnam wirfû
fagahsahs, winnu aisbehre un noflahpeja.

Is Parihsches. Ne fenn tur kahdâ nammâ eeksch behnina kambara
usgahje diwus jaunus skursten=flauzitaju puischus, kas tur few ugguni til ne-
apdohmigi bija uskuhrufchi, ka no teeleem duhmeem us weetas bija noflahpufchi.
Kaut gan dokteri ne zerreja, ka wehl no winneem kas buhschoht, ratschu winnus likke
west tuwakâ spittali. Tur weens no dokteru mahzekteem usnehmahs, abbus mir-
ronus dewin stundas weenâ gabbalâ ar eschetru wihru palihgu berst un ar
mihksteem fuffekteem rihweht. Jau ahda tâ patt pee rihwetaju rohlahm,
kâ pee to mirronu meefahm drihs pa wissam bija nohst, tad, al preeks! puischi
us reis fahje kustetes un ar dshwoja. Taggad jau atkal buhtu weffeli un
spirgeti, kad til meefas ne buhtu jehlas.

Wehl is Sprantschu semmes. Usgahje eefsch Orleans = pillsata scho seemu pee stipras salnas wihru no 78 gaddeem, sinnamu deedelneeku, mahjäs nosalluscha. Blakkam pee lihka atradde leelas mantas: lihds 2000 rubtu fudraba un leelu kurwi ar fadeedeletu kappera naudu; un tatschu fihstufam labbaki bija patizzis nosalt, ne là few druszin malkas pirkt. Winna raddi wairaf preezajahs pahr winna mantahm, ne là behdajahs pahr winna mirschanu.

• Tahs ihsas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi 37tais gabbals.

Wehl par Schweizeru semmi. — Tahs leelakas leijs schinni semmè gan drihs wiffas jaukas un baggatas, un ihpafchi wiffa seemeta un wakkara = malla tahda, ka tur wifs, kas zilwekeem waijag, labbi aug, arri wihrna = kohli. Us kalneem, kas ne tif augsti, ka sneegs arri wassarâ wirfû, un arri augstu kalnu sahnds, labbas gannibas. Preeks tas irr, redseht, ka labbi un glihschi tee laudis dsihwo. Winni naw baggati, bet tapehz, ka muddigi pee darba, winneem gan pahrtifschana irr. Kas semneeki, tee strahda wiffadus semmes darbus, un daschi irr labbi gehgeri. Kas tanni widduzi, kur tee augstakee kalni, zellu staiga, tas reds daschu reisi tahdu, kas ar biffi rohkâs us augsteem kalneem, lehkdams pahr plaisumeem pahri un no weena almina us ohtru, eet un skreen. Tahdi meddi weenu kalna putnu, ko Gemse sau, un kas no kasas flakkas. Dasch tahds meddidams plaisumâ eekriht un gallu dabbu. Stalti lohpi winneem, un schohs aisdsenn kalnds us gannibahm, kad wassara eesahkaks, un ganni pirms ar teem mahjäs ne nahf, kamehr seema jau klahu. Tur masas mahjas preeksch teem ustaitas, un tur tee dsihwo un ganna sawus lohpus, us taurischeem jaukas meldijas puhdami. Lohpeem pulkstenischi pee kakla peeseeti, kas skann, kad schee staiga. Turpat tee ganni arri seerus taifa, kas lohti smeekigi, un sweschâs semmès, kur tahs aiswedd, labprahnt teef pirkti. Lohpu audsinaschana Schweizeru semneekeem ta mihsaka leeta. Pillscheneeki atkal sawus darbus sikkuschi strahda. Leels pulks pabriku leetas taifa, jo pabriku winneem deesgan un labba andele ar tahdahm leetahm us sweschahm semmehm. — Sawu tehwa = semmi winni wiffi lohti mihto. Dasch, kas us sweschu semmi aisgahjis, no behdahm, ka sawâ tehwa = semmè wairs naw, wahjisch paleek. — Pehz sawa dsimmuma Schweizeri gan Wahzeeschi, bet wakkara = puffè arri dauds Prantschu un deenas = widdû dauds Italseneru dsihwo. Tizziba winneem, zitteem Kattolu, zitteem Repormeeru, un tas tà, ka daschs semmes = gabbals Kattoli ween, daschs Repormeeru ween, un daschs atkal Kattoli un Repormeeri kohpâ dsihwo. — Wezzòs laikòs wiffa semme Kattolu semme bij, bet kad Mahrtin Lutters Wahzsemme pehz skaidreem Deewa wahrdeem sahka mahzih, tad Schweizeru semmè papreeksch weens gohdigs mahzitaïs, Zwingli wahrda un druffu wehlat zits tahds, ko Kalwihu sauza, zehlahs, un arri tà sahka mahzih. Là Repormeeru tizziba irr eesahkufees, un tà schinni semmè schahs tizzibas sakne. — Schi semme, par ko nu jau deesgan dabbujeet lassih, naw leela. Pehz lauka juhdschm skaitoh, winnai tif 800 tahdu irr. Lauschu skaits irr us

2 millioneem. Kad to apdohma, zil dauds kalnu un kalnu-strehtu tur irr, kur laudis ne warr dsihwoht, tad gan sinnahs arri bes fazzifchanas, ka tur, kur warr dsihwoht un dsihwo, laudis beesi kophâ dsihwo. — Za patte kaut leela naw, ne stahw appaksch weenas paschas waldifchanas. Tur 22 semmes=gabbali jeb Kantongi, kâ tohs fauz. Par kattu tahdu fawa ihpascha waldifchana. Bet wiffi kophâ tee eelsch beedribas. Kad wajadsigs, zits zittam par paligu nahk. Zahs waldifchanas fauz par rahteh m, un tee waldineeki irr tee rah-tes-kungi. — Pilssehtu schè gan labba teefa, bet ne weens no scheem naw leels. Zas leelakais irr Gempe, un schis tomehr til puff til leels, kâ muhsu Dihga. Schinni pilssehtâ Kalwihns dsihwoja un sawu mahzitaja darbu strahdaja. Pulksten=raifitaju un fudraba=kalleju schè leels pulks. Tee preeksch swe-schahm semmehm strahda. — Zirrika, Berna, Bahsele arri peeminami. Zirrika pilssehtâ Zwinglis mahzita is bij. — Zas augstakais kalns Schweizeru semmè irr Monte Rosa. Schis us Itajeneru rohbescheem. Winnam tahds augstums, ka, kad schnohri ar akmini gallâ no paschas kalna augstpuffes zaur kalnu zauri lihds kalna dibbinam warretu laist un laistu, schi schnohre 4 werstes garra buhtu. — Zitti lohti augsti kalni irr: leelais Sankt Bernards un Sankt Gottards. — Leelais Sankt Bernards arri us Itajeneru eschahm. Pahr scho kalnu zelsch no Prantschu us Itajeneru semmi eet. Us ta pascha klosteris, kur kahdi Kattotu=mahzitaji, ko par muhkeem fauz, dsihwo. Zahlu wiffaplahrt tur til leddus un sneegs seemâ un wassarâ, un ne kur kahda ehka, kur kahdi zilweki dsihwotu. Breesnigs tukfnessis! Schinni tukfnessi nu schee Kattotu=mahzitaji reisemannus, kam nakts=mahju wajag, woi arri, kas kahdu laizinu gribb isduffetees, pee few mihligi usnemim, un tohs atspirdsina; un ja kahdam, kas daudseis notet, nelaimè us zellu usgahjusi, tad tee paligâ nahk. Winneem sunni, kas deen un nakt aplahrt skraida un mette. Kad tee kahdu zilweku atrohd, kas kur kahdâ dsihkumâ eekrittis, woi zittadi kâ libbelt, tad us klosteri atpakkat skreen un tohs klosteras=laudis tur aiswedd. — Sankt Gottards paschâ semmes widdû, un schè arri tahds klosteris, kur ruhmiti un paligu dabbu. Us scha kalna dauds uppes un straumes eefahkhs. Mehs til zahs diwi leela-kas gribbam peeminneht. Schahs irr Keina un Rohne. Za pirma zaur Schweizeru semmi zauri us Wahzsemmi, kur Prantschu rohbeschi, un ta ohtra us Prantschu semmi aisteff. — Eseri schinni semmè, kas prohti tee wiffu leelakee, irr schee: Bchden=esers, us Wahzsemmes rohbescheem; Dibr=Waldstehter jeb Tschecru=meschu=pilssehtu=esers, paschâ semmes widdû; un tad wehl Gemper un Neischatler jeb Jaun=pils=esers. Schee abbi Schweizeru semmes wakkara=mallâ.

..... 9.

• Ne aismirsti nabbagu.

Pehters, baggatu lauschu dehs no pilssehtas, jaukâ pawaffaras deeninâ bij isgahjis seereht. Peekuffis un fatwihzis schis eegahje semneeku mahjâs, un blohdu ar faldenu peenu un maifes=gabbalu pirkahs. Ar to nu kofka pakrehst apsehdees, maifiti druppinajis eemette blohdâ, un ehde, kâ tikfams.

Brizs, nabbaga puifis, ne tahli no winna stahweja, noleefis un bahls, jo baddu zeete. Schis it nofkummis us winnu luhkoja, un labpraht gan ko buhtu luhdsis ehst; bet ne drihksteja.

Pehteram pa brihscham gan nahze prahtâ, nabbaga puifscham ko atstah, bet atkal aismirfe, weenâ gabbalâ ehdoht. — Kad winsch nu gan drihs wifflu bija apehdis, — reds', tad blohdas dibbinâ perschinu eerandsija, ko pohdneeks ar farkaneem bohkstahbeem tur uswilzis. To lassijis, winsch palikke tà tà kaune-damees, — un tuhliht blohdu atkal likke pildiht, arri leelu maifes-gabbalu doht klah. Tad nabbaga Brizzi mihligi aizinaja, un, to maifi pats eedruppinajis, winnu ar laipnigeem wahrdeem eedrohschinaja, lai ehd, tà tihf; un turklat tam arri wehl naudu schpinkoja.

To perschinu — Pehters fazzija — kas schai blohdâ stahw, gan wajjadsetu eerakstih wifflu baggatu tauschu blohdâs. — Te bij lassams:

Kas nabbadfinu aismirstahs,
Tas pats naw wehrtâ, ka pachdahs.

P a f a z z i n a.

1. Pults putnu fungam sprahstâ bija
Râ zeetumneeki sabahsi,
Tee fatwas deenas pawaddija,
No jantâs pasaul's atschkirti;
Tee salkas birses ne pasinne,
Je strantinsch teem ne tschurtsteja,
Us pehdahm dubtu grihdu mlne,
Un gaudâs tik ween tschirksteja.
2. Jo zilweks neschehligâ prahtâ
Tohs dandreis sprahstâ mohzija,
Teem pantus atmendams, bes sahâ
Je winnu behrus bendeja;
Winsch ispluhze teem winnu spalwas,
Un tad schee fahpês eebrehzahs,
Tad kuhlin dewe — plihksch! us galwas,
Lai mutt' un rihkle fawaldahs.
3. Wat labban jaunskungs sprahstâ behre
Scheem zeetumneekem drabbins,
Un behrdams wahrtinus atwehre,
Ne apfargadams zaurumus; —
Schè ne wiltoht pa durwim sprukke
Weens zibrutis pa lohgu abr';
Pults, spalwas pamettis, nu mutte
Pa salkahm birsehm, plawahm pahr.
4. Un sawu balsi, zil ween spehdams,
Us fillu debbes pagehle,
Wirm' reift brihwos spahrnds ffreedams,
Tam preekâs jauzêhs mehliite.
Winsch apdseedasa tumfchu sprahstu,
Un janku Deewa pasauli,
Un ispaude to grahtu lahstu,
Ko sprahstâ fajuht putnini. —
5. Bet bahz! us reift hiss'neeks schahwe,
Un zihruhscham mehliiti
Reganta ffrechts no muttes rahwe. —
— „Turr' mehmu sawu rihkliiti,
„Safohdihst zihrals!“ — tà wehl blahwe
Sakaitis hiss'neeks breefmigi, —
„Ko zilweks neeku putneem krahwe,
„Ne buhs scheem paust beskaunigi!“ —
6. „„Al zilweks! kauj jel putnam dseefmas,
„„Lai dseed par sawu likteni!
„„Woi putna balsi tew darra breefmas,
„„Kam israuj wianam mehliiti?““ —
Tâ ohtrais zihrals gausdams jauze. —
Tam pretti hiss'neeks atteize:
„Kas pateefibu dseefmas jauze,
„Jau simteem mutti aischue!““
L.....l.

Brihw drihkeh. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. E. E. Napier sky.

Latweefchu drauga

p e e l i f f u m s

pee № 4.

25 Janwar 1840.

• Kas tee tahdi sweschi wahrdi, fo woi lassa Deewa rakstôs, woi dsird
pee Deewa kalposchanas.

Gohdigam lassitajam brihscham buhs gaddijees, Deewa rakstôs lassoft jeb Deewa
wahrdu klausotees, daschu wahrdu useet, fo lahgi ne buhs saprattis, un kas win-
nam arri pa wissam swesch buhs skannejis. — Zitti, tâ kâ D sianna, Alleluja u. t. p.
gan winnam tuhda prahtâ schaujahs. Nu labbi! tee paschi rakstitajam arri prahtâ stahw,
un sirds winnam us to neffahs tohs istulkoht.

Schis darbs gan ne weenam weltigs ne rahdisees, jo ikkats gan labpraht wehle-
fees, it skaidri saprast, fo Deewa wahrda lassa jeb klausahs, un kad gan arri teesa, ka
mahjitaji to labbi deesgan sinn un katram, kas pehz ta geddo, labpraht istulko, tad mehs
tomehr lobpraht sinnatu, pehz kahdeem swescheem wahrdeem gohdigs lassitais jau mah-
jitaju buhs jautajis? — Kur tas arri winnam buhtu isdewees? Kad mahjâs Deewa
rakstôs lassa, tad mahjitais naw klah, un kad mahjitais pats preeksch altara jeb us
spreddika frehslu stahwedams, kahdu sweschu wahrdu isteiz un no Deewa wahrda lassa,
tad jau ne warr tuhda winnam peetapt tadeht apjautatees, un kad atkal labba saeeschana
ar winnu, tad zittas leetas ja waiza un ja runna, un sweeschee wahrdi — gan fenn jaw
isbiruschi, un wehl, kad arri mahjitais isdewigâ laikâ brihscham kahdu istulko, tad tik-
pat ahtri atkal zeeni isbirt. Tapehz, mihti draugi, ne turrait to par welti sche zittus swe-
schus wahrdu, fo rakstitais lihds schim usgahjis, istulkotus atrast, un, ja pehz pirmas
lassifchanas wehl isbirtu, ir pehzlaikâ wehl pee schahm lappinahm padohmu mefleht,
lihds schee wahrdi zeeti buhs lippusch. — Ne baideetees arri wis no ta, par dauds gu-
dreem tapt; mahjitajeem ir bes tam deesgan atliks, fo juhs mahziht!

Schee wahrdi zekahs zitti no Ebreeru jeb Juhdu wallodas, zitti no Greekeru, zitti
no Latinifkas jeb Keemeru wallodas. Zittus bibbeles tulkotaji, zittus zitti Deewa wahrdu
mahjitaji no schahm sweschahm wallodahm netulkotus paturreja, kur tee ahtri ne sinnaja
derrigus Latweefchu wahrdu usrahpiht. Zitti gan wajadsigi un paturrami; bet zitti
atkal ihsti no leeka; tâ kâ labbaki buhtu ja atmett un winnu weeta tas ihstens skaidrais
Latweefchu wahrds ja usnem.

Latweefchu wallodai gan wahrdu pa pillnam, bet ja kahdu leetu grihb nosihmeht,
kas Latweescheem wehl pa gallom nepasihstama jeb latwiski wehl ne kad ne isteikta, tad
sinams, ka ta wahrda truhft, ar fo to nosihmeht, kâ jau pee wissahm wallodahm eet.
Tad us treisadu wihs warr lihdsetees: Pirma irr, ka to leetu ar mas wahrdeem skaidri
nosihme un tâ fakkoht apraksta; tâ, par prohwi, warr teikt: Deewa luhg schanas,
kas no mahjitajeem altara preekschâ teek nobseedatas, un ikkats labbi saprat-
tish, no ka runna. Dhtra wihs irr, ka kahdu Latweefchu wahrdu isdohma, jeb no wez-
zeem pasihstameem tâ faleek un istaisa, ka ta isteizama leeta, kâ ne kâ tohp nosihmeta;

tã tahs minnetas dseedamas luhgſchanas mehds ſaukt par altara dſeesmahm. — Treſcha wiſſe irr, ka paſchu ſweſchas wallodas wahrdu, kas tulkojams, wiſſai netulkotu patur; tã tahs paſchas altara dſeesmas arri zeeni ſaukt par kollektehm, pehz lati niſſas wallodas wahrda.

Aprakſtiſchana eet gauſcham ilgi, jo weena wahrda weeta irr wairaf wahrdu; ta pehz, kad dauds no kahdas leetas jarunna un winnas wahrds daudſkahrt ja iſteiz, tad ar aprakſtiſchana ne warr iſtikt, un leetai ſaws ihpaſchs wahrds ja dahwa. Ja nu to paſchu ſweſchas wallodas wahrdu patur, tad tas itt ahtri un bes leelas galwas lauſſchanas irr padarrihts, un teem, kas to ſweſchu wallodu proht, ſchis wahrds tuhda paſiſtams; bet muhsu mihta Latweeſchu walloda zaur teem ſweſchadeem ſkanneem paleef itt raiba un nekohſcha, un teem, kas tahs ſweſchas wallodas ne mahf, tee arri dikti grubti paturrami. Tapehz no tahdeem ja ſargajahs, jik tik warr, un labbaki ja ranga kahdu ſkannigu un labbi ſaprohtamu Latweeſchu wahrdu iſdohmaht un usmekleht. Valdeews Deewam, muhsu walloda tahda lunkana un baggata, ka retti waijadſehs pee ſweſchahm paligu mekleht, kad tik ſawas paſchas mantas gohdasim, ka peenahkajs; jo ir tẽ ta Kunga Jeſus wahrds tohp peepildihts: »Meklejeet, tad juhs atraſſeet; klaudſinajeet, tad taps juuns atwehrt.«

Kad arri dſennamees, ſawu wallodu ſkaidru turreht no ſweſchadeem wahrdeem, tomehr gan itt wiſſus ne iſdſiſim. Daſchi tã irr peeglaudiſuſchees un ſenn eerakti, ka retti kahds manna, ka ſweſchi wahrdi. Nu, tee tad lai arri paleef. Zitti atkal no Zuhdu wallodas jau Greekeru walloda eegahjuſchi, un no tahs atkal zittas wallodas. Tahdi arri ja patur, jo ſwehts rakſts teem mehds kahda ihpaſcha un itt ſkaidri ne iſtulkojama juna buht.

1. U b b a.

Schis wahrds tik dauds noſihme, ka mihtais tehws! jeb, ka behrni mihtigi ſakka: tehtiht! Schis wahrds trihs reis Deewa rakſts usectams:

Markus 14, 36. Kur tas Kungs Jeſus, Deewu pecluhgdams, ſakka: »U b b a, Tehws, tu ſpehji wiſſas leetas!« Te tas pats Ebreeru wahrds, ko tas Kungs iſteizis, irr paturrehts, lai ta taptu parahdihts ar kahdu padewigu un ſirdsmihligu behrna prahtu wiſch Tehwu pecluhdſis. Lannis ohtras diwi weetas Reem. 8, 15 un Gal. 4, 6 tas apuſtuls Pahwils ſcho wahrdu irr lizzis, lai ar to noſihm:tu, ka mums arr tahdu mihtigu prahtu us Deewu buhs turreht, ka mehſ winnu par ſawu tehtiht ſauzam.

2. U k e l d a m a.

Scho wahrdu weenu paſchu reisi atraddiſi ſwehts rakſts; prohti, kur Dehteris, no ta tihroma runnajoht, kas par teem 30 ſudraba graſcheem tikke pirkt, ko Zuhdas ar ſawu wiltigu nodohſchana bij pelniſis, ta ſakka: »tas pats tihrumſ winnu iſtjena walloda irr dehwehts: U k e l d a m a, tas irr: affins, tihrumſ.« (Ap. darb. 1, 19.) Te nu ta tulka pat wahrdam blakkam un kad tai Jaun-Zuhdu walloda, ko Zuhdi Jeſus laikds runnaja, a k e l irr tik dauds, ka tihrumſ un: dama tik dauds ka: affins, tad U k e l d a m a pateefi arri zittadi ne warr tulkoht, ka par affins, tihrumu. Gan arri labbi tas wahrds tam peenahjehs; jo tahs naudas deht, par ko tas tappe pirkt, ne ween Zuhdas ſawa mihta Kunga un mahjitaja affinis wildams bij nodewis; bet arri pehz pats, prahta par ſawu leelu grehku ſamiſſis, pakahrees un breeſmigu gallu dareljees (Matt. 27, 5. Ap. darb. 1, 18). Par teem 30 ſudraba graſcheem, ko Zuhdas, kad welti augſtus

preesterus bij luhdsis, to Rungu Jesu atkal atlaist, bij Deewa nammâ mettis, tee pirke to affins-tihrumu no weena pohdneeka, kâ jaw tas praweets Zakarijas papreekschu flud, dinajis (Zak. 12, 12 un 13), lai weetas buhtu, sweschneekus fur glabbah, kam gad, ditohs Jerusalemé nomiet (Matt. 27, 6-8). — Schi weeta, kas us Jerusalemes deenas widdus pussi stahw; irr taggad wehl sweschneekem par kapsehtu, un ihpaschi tahdus tur rammi, kas bij no sweschahm semmehm atnahkufchi, tahs swehtas weetas apraudsibt, fur tas Rungs Jesus dshwojis, mirris un augshamzheles. Domehr to kapsehtu nu wairs ne sauz par affins-tihrumu, bet par swehtu tihrumu.

3. Alleluja.

Schis gan wisseem buhs dŭrdehts wahrds. Jo gan mahzitajus tã dŭrd dŭsee dam, kad deewgaldneeki atraiditi un wissã augstu swehtdeenu altara dŭsee smã, gan draudse jeb dŭseedatã, kad mahzitã: Alleluja usdŭeedajis, tã pat atbild, un arri wehl ifŭwehtdeenas, kad lekziõs islahfhts, ar trihsfahrtingu Alleluja pahleeki kohfchi atbild; gan daschã swehtã dŭsee smã, gan arri dauds weetã swehtã bibbelẽ (Vor. Zahn. 19, 4-6), ihpaschi Dahwida dŭsee smu eesahkumã un gallã (104, 35. 106, 1. 150, 1. 6.) to atroh. — Schis wahrds zekahs ihsti no diweem Ebreeru wahrdeem, prohti: allelu, tas irr: flawejeet un: ja atkal irr pascha augsta Debbes, tehwa wahrds. Abbi schee wahrdi kohpã un tã kã weenã wahrda faukti, tad nu isfalka: flawejeet Deewu! Tã sauzoh un fleepsoht wezzu laiku Ebreeri zeenija us Deewa teifshanu flubbinates; tapeh; ir Dahwida flawas dŭsee smã: Alleluja daudskaher atroh; nams, un no turrenes arri muhsu Deewa-kalposchanã eegahjis tas wahrds: Alleluja! flawejeet Deewu!

30.

(us preekschu wehl.)

• Tizzigã Dohmas pah; Daschadahm leetahm.

Dhtrajs bare.

4. Tschuhfka.

Zahnis nehme sawu masu dehlinu pee rohkas un aifwedde to us dahrsu. Kad behrens spehledams tur apfaher fŭrehje, tad eeraudsiã tschuhfku, nobihjãhs no tahs gauŭsch, eesahje breht un fŭrehje pee tehwa. Ka nu schis atkal behrnu bij apmeerinãjis, fãzjiã winsch us to: Mans behrens, paturri nu ta gudra wihra wahrds: Behds' no teem grehkeem, itt kã preeksch kahdas tschuhfkas, jo kad tu klaht pee:essi, tee tewi eedfels (Sih. 21, 2). Tas nahwigs dŭsellõs tahs elles-tschuhfkas, ta wella, irr grehks, ar fo winsch dwehseles nonahwe. Schi tschuhfka, preeksch kurras tu tã nobihjees, irr bailliga un behg preeksch tewis, un tu winnu ar masu rihkŭstiti warri nosist, bet ta elles tschuhfka tewi wellahs wissur palkat, winna nebihstãhs no nekãhdã zilweku warras, un winnas bendes darbs naw zits ne kas, kã par dwehseku muhschigu pasufchanu preegãtees. Tas deht stalga weenumehr apdohmigi, luhds' ar weenu Deewu, nemm' ar ween rohka to Deewa-wahrdu sifi, ar kurru weenigi scho tschuhfku warr aifdŭsibt! Glabba pee sewim tahs affinis Jesus Kristus, kas winnat irr par nahwes-fahlehm! un pah; wissahm leetahm fãrgees grehkoht, un behds' no Aŭkteem grehku, beedreem! Jo kas to nedarra, tas jaw spehle ar to elles tschuhfku, un no winnas netiks bes kahdas apwainoschanas wallã. Tizz, bet raugi, kam! un nerei, kad tee grehzinecki tewi wiffa! (Sal. falk. wahr. 1, 10).

Schahs pasauls fahriba un lepniba, schahs pasauls draudsiba, ta pahreeka drehbu greesnoschana un t. j. pr., irr tee fruhmi un ehrlschti, fur tas grehs un wels apflehpus schees gukt, un tomehr, Deewa schehl, schis irr dauds zilwekem leelakais preeks un lihgsniba. Bet tu, af Deewa zilwels, behds no schahm leetahm! dsennees pehz taisnibas, deewabihjaschanas, tizzibas, mislestibas, pajeeschanas, laipnibas; zihnijees to labbu zihnischanu tahs tizzibas; sagrahb to muhschigu dshwoschanu, us fo tu arridsan effi aiginahs! (1. Tim. 6, 11. 12).

5. Tschuhffkas=ahda.

Zahnis atrabde, zaur meschu staigadams, tschuhffkas=ahdu semme, gluschi weschelu, ta ka arri galwu un azzis wehl warreja pasiht. Wiasch pee ta eedohmajahs weena gudra wihra wahrdu: Kad weens besdeewigs baggats daudsreis sawas drehbes mihi un ar zittahm gehrbjahs, isleekahs man tahds ta ka tschuhffka, kas arr' daudsreis sawu ahdu nomett, un tomehr paleek tschuhffka. Bet drihs pehz tam wiasch atkal dohmaja td: Schis nahwigs tahrs ifgaddus nomett sawus wezzus swahrfus, un atjauno ta sewi un sawus spehkus, ka tad zilwekem newaisadsetu us to dohmaht, ka tas warretu nolikt to wezzu zilweku, atjaunotees eeksch ta garra sawa firds-prahca, un apwilkt to jaunu zilweku, kas pehz Deewa irr raddihts, eeksch ishtenas taisnibas un swehtibas (Ewes. 4, 22—24)? — Af, mans Deews! schis irr darbs, kas man gruhts isleekahs, kad tu ar sawu palihdsedamu rohku man to wezzu grehku=ahdu nomauz, un zaur sawu scheschlastibu mannu firdi atjauno. Es gan sinnu, mans Lehws, ta ka tschuhffka sawas ahdas pirms newarr nowilkt, kamehr wiina zaur kahdu schaurumu zaurspeeschahs, tapat newarr notikt arr' manna atjaunofchana bes bailehm, frusta un behdahm. Bet kas kaisch, kad es tik zaur to tohpu labbaks un tew patihkams? Bes sahpehm es ne=esmu peedsimms pasauls, jo masak' es bes sahpehm peedsimschu us debbesim. Tadeht raddi eeksch mannim, af Deews! weenu schkisthu firdi, un atjauno weenu pastahwigu garru eeksch mannim! (Dahw. dsin. 51, 12.)

6. Wista.

Zahnis redseja wistu ar maseem zahlischeem apkahrt staigajam, un kad wiasch kahdu brighdi to bij apfkattijis, zil gauschi ruhpiji wista par sawu pulzisu wakteja, eefahze wiasch ta dohmaht: Muhsu Pestitais zeenija wistu few nemt par bildi jeb preekschshmi, jo wiasch fakka, wiasch gribbejis tohs nepaklausigus Jerusalemes behrnus fakraht, ka kahda wista fakrahj sawus zahlischus appaksch saweem spahrneem (Matt. 23, 37). Pa=teeft, tas irr brighnum redsoht, kahda mislestiba wistai irr us zahlischeem. Wiina par dauds sawu dabbu mohza, pahrgrohfa klukstedama sawu balst, sehstahs us semmes, jeb schu ta naw eeraddusi, fakka eeksch semmes, un kad kahdu graudinu jeb tahrpiniu atrad dusi, tad to isdalla zahlischeem; wiina apsefs tohs ar saweem spahrneem, farga tohs zil spehdama prett wannagu un zitteem eenaidneekem un usnemmahs wiingu deht wiffas das gruhtibas. — Kungs Jesus, zilreis es wistu ceraugu, tik reis es gribbu eedohmaht tawu scheschlastibu un peetizibu, un eeksch wiffahm behdahm appaksch taweem scheschlastibas spahrneem mannu pahwehruumu meklegt. Kas tad man warrehs kaiteht? 26.

(Zitti barri us preekschu.)